

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE MEMBRIS ECCLE-||SIAE MILITANTIS,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

III. Non pertinere ad populum ius ordina[n]di Pastores siue Ministros.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53880)

Sacramento. Hæc igitur eorum sententia est, ex qua non obscure colligi putant, nullos esse apud nos Episcopos ritè vocatos, quòd iam dudum nostri in Episcoporum electionibus plebem excluderint à ferendo suffragio.

CONTRA autem, Doctores Catholici summa consensione docent, ius Episcopos ordinandi ac vocandi ad plebem nullo modo pertinere posse; ius autem eligendi fuisse aliquando, & aliquo modo penes populum, sed Pontificum concessione vel conniventia, non lege diuina; ex quo nos longè verius colligemus, nullam esse apud hæreticos veram ordinationem, nullam vocationem, nullam electionem, proinde, nullos Episcopos, nullam Ecclesiam; vt autem hæc omnia distinctè, atque ordine demonstremus, propositis aliquot sententiis seu propositionibus, disputabimus primum de ordinatione, tum de vocatione, postremò de electione.

CAPVT III.

Non pertinere ad populum ius ordinandi Pastores, siue Ministros.

SIT igitur hæc prima nostra propositio seu sententia. *Ordinationem tum Episcoporum, tum aliorum Ecclesiæ Ministrorum, non ad plebem, sed ad solos Episcopos pertinere.* Testantur id passim diuinæ Scripturæ, testantur decreta Conciliorum, testantur veteres Patres, testantur denique mos populi Dei, & exempla maiorum. Aaronem, & filios eius sacerdotes primos Testamenti veteris solus Moses Sacerdos, & Pontifex ordinauit, & consecrauit, Leuitic. 8. Mosem autem Sacerdotem fuisse, testatur Dauid in Psalm. 98. *Moses, inquit, & Aaron in sacerdotibus eius.* Testatur Philo lib. 3. extremo de vita Moysi: *Hæc, inquit, fuit vita, obitusq; Moysi Regis, Legislatoris, Vatis, & Pontificis.* Testatur Hieronymus lib. 1. in Io. uinianum, testatur Augustinus in commentario Psalm. 98, testatur Gregorius Nazianzenus oratione ad Gregorium Nyssenum, testatur denique S. Leo epist. 88. ad Episcopos Germaniæ & Galliæ.

In Te-

In Testamento nouo, vbicunque mentio fit manus impositionis, quo ritu etiam apud aduersarios ordinatio celebratur, semper ea Apostolis, ceterisque Episcopis, nunquam verò plebi tribuitur. Actor. 6. Sôli Apostoli per manus impositionem Diaconos ordinarunt. 1. ad Timoth. 4. *Noli, inquit Apostolus, negligere gratiam, qua in te est, qua data est tibi per impositionem manuum Presbyterij.* Quo loco Presbyterium, Episcoporum cœtum significat, vt testantur omnes ferè interpretes, ac præsertim Græci, Chrysostomus, Theodoretus, Oecumenius, Theophylactus: *Non de Presbyteris, inquit Chrysostomus, hic loquitur, sed de Episcopis, neque enim profectò Presbyteri ipsum ordinarunt.* Item in eodem loco loquitur Apostolus ad Episcopum: *Manus citò nemini imposueris.* Ac rursus 2. ad Tim. 1. *Resuscites, inquit, gratiam qua data est tibi per impositionem manuum mearum.*

Itaque ex diuinis literis satis probatur, munus ordinandi proprium esse Episcoporum. quod idem ex plurimis Conciliorum decretis confirmari posset: sed quoniam res est perspicua, & notissima, cum solum canonem hoc loco ad memoriam reuocabo, quo Episcopum à tribus Episcopis ordinandum esse, definitum est, qui canon primus est inter canones Apostolorum, & rursus 4. est inter canones Concilij I. Niceni, œcumenici, maximi, ac celeberrimi. Denique 12. est Concilij II. Carthaginen. tricesimus nonus III. secundus IV. & quartus VI. Quæ Concilia etsi non œcumenica, sed nationalia fuerint, fuere tamen frequentissima, & S. Augustini præsentia ac suffragio illustrata.

Accedat, quòd veteres Patres constanter docent, solius Episcopi esse initiare sacris, siue Presbyteros, siue Diaconos, siue ipso etiam Episcopos, neque in vlllo modo Presbyteris licere. Vide Epiphaniùm hæresi 75. quæ est Aërij. Ioannem Chrysostomum cum ceteris Græcis in commentario 3. & 4. capitis prioris epistolæ ad Timotheum. Hieronymum in epistola ad Euagrium. Augustinum in breuiculo, collat. 3. capite 5. Quòd si Presbyteris non licet Episcopos aut Presbyteros ordinare, quod id munus solis Episcopis conueniat, quantò minus id clericis inferioris gradus aut etiam laicis licebit?

Accedat

Accedat postremò antiquissima, ac perpetua Ecclesiæ vniuersæ consuetudo, quæ optima iuris interpret esse solet. Nam, vt verbis vtar Euangelicis, à seculo non est auditum, vt Episcopum non Episcopus ordinarer; neque huiusce rei vllum vnquam vel institutum ex disciplina, vel exemplum ex historiis, vel etiam vsurpatio ex hæretica licentia proferretur. Nam apud Lutheranos quoque & Calvinistas, qui ritus Ecclesiasticos penè omnes sustulerunt, ij solùm manus imponunt, & Pastores, seu Ministros faciunt, qui Pastores, & Episcopi, licet re vera non sint, tamen haberi & appellari volunt. Quare quod attinet ad ordinationes, non Clerus, & populus vniuersus, sed soli Pontifices Episcopos & Presbyteros creant.

» SED, inquit: Etsi Clerus ac populus per se manus Episcopis non imponat, id tamen non eo fit, quod desit multitudini auctoritas, sed quod ad vitandam confusionem, quæ necessariò existeret, si tot manus super vnus hominis caput imponendæ essent, visum est melius, vt paucis Pastoribus ea cura demandaretur. Itaque auctoritas ordinandi ministros, totius multitudinis est, exequutio est verò Pastorum: sed cum Pastores, quod faciunt, totius Cleri, ac populi auctoritate, & nomine faciant, ipse etiam Clerus & populus ordinare, & consecrare ministros dici potest.

At certè falluntur, vel fallere volunt aduersarij, dum ita ratiocinantur. Nam tribus modis potest intelligi, quod ipsi dicunt, auctoritate, ac nomine totius Cleri, & populi à Pastoribus ordinari Pastores. PRIMVM, quomodo nomine totius corporis lingua loquitur, oculi vident, aures audiunt, & de ceteris membris ad eundem modum. quod enim pars corporis facit, toti etiam corpori tribui solet, licet reliquum corpus neque præstet vnquam, neque præstare possit, quod est illius partis proprium: Videt oculis totus homo, sed ita videt, vt nulla ratione queat lingua, manibus, pedibus, alioue membro videre. Quod si hoc modo vellent aduersarij ab vniuersa multitudine per suos Pastores ordinari ministros, non esset cum eis magnoperè contendendum. Nihil enim potestatis vel auctoritatis in ipsa multitudine ponerent, præter eam quam habet Pastores, qui in membris, ac partibus eiusdem

dem multitudinis numerantur. Sed non id solum illi quæ-
runt, neque hac moderatione contenti sunt.

ALTERO igitur modo potest intelligi, auctoritate populi
Antistites à Pastoribus ordinari, vt videlicet in ipso populo,
remotis etiam omnibus Pastoribus, sit vera ordinandi pote-
stas, neque aliud impediatur, quò minus populus re ipsa Pasto-
ribus manus imponat, quàm cõfusio multitudinis; quomo-
do prætores in vrbibus, auctoritate ac nomine Principis, pro
tribunali sedent, ac ius ciuibus dicunt. Ita enim prætor in iu-
re dicendo locum Principis obtinet, vt possit tamen Prin-
ceps, si velit, per se ius dicere.

At neque hic modus aduersariis probari debet, si ipsi sibi
constare velint. Nam si sola confusio multitudinis impedi-
ret, quò minus populus ordinaret ministros, posset certè
idem populus munus ordinandi paucis hominibus de suo
corpore, id est, etiam non Pastoribus demandare; at id non
modò Conciliorum decretis, & perpetuæ consuetudini, &
omnium Patrum testimoniis, sed etiam aduersariorum ex-
emplis, & verbis, & ipsi rationi repugnat. Nam, vt paulò antè
diximus, in hæreticorum cœtibus non quiuus è populo, sed
soli Pastores manus imponere ordinandis ita solent, vt si se-
cus fiat, irrita censeatur ordinatio. & Ioannes Calvinus li-
bro 4. Institut. cap. 3. §. 16. Ita omnino faciendum esse ex A-
postolorum consuetudine his verbis docet: *Licet nullum
exstet certum præceptum de manuum impositione, quia ta-
men fuisse in perpetuo & su Apostolis videmus, illa tam ac-
curata eorum observatio præcepti vice nobis esse debet. Et
infra: Hoc postremò habendum est, non vniuersam multitudi-
nem manus imposuisse suis ministris, sed solos pastores.* Hæc
ille. & sanè cùm potestas ordinis, quæ ad ordinandos mini-
stros necessaria est, per ordinationem accipiatur: quis cape-
re potest, vt vel populus vniuersus, vel pauci de populo, nulla
prius ordinatione accepta, manus imponere, & ordinare
ministros possit.

Restat igitur modus **TERTIVS**, quo possit intelligi quod
aduersarij dicunt, auctoritate multitudinis Pastores à Pasto-
ribus ordinari, nimirum, licet non habeat multitudo ordi-
nis potestatem, habeat tamen iurisdictionis, & proinde ius
Pasto-

Pasto-

Pastoribus imperandi, vt certis hominibus à se designatis manus imponant.

An Lutherus & Calvinus sint veri Pastores? 76. 87.

Sed quoniam de hac potestate iurisdictionis, quam aduersarij populo tribuunt, in sequenti capite disputandum erit, nunc solùm ex iis quæ dicta sunt, quæque ab aduersariis affirmantur, argumentum, ni fallor, indissolubile colligemus, Ecclesiam eos nullam habere; est autem hoc argumentum. Non sunt veri Pastores, qui non sunt per manus impositionem à veris Pastoribus ordinati. Id Calvinus ex Apostolorum perpetua consuetudine, quæ nobis pro lege, vt ipse ait, esse debet, rectissimè collegit. Lutherus autem, Zvinglius, Calvinus, & ceteri, qui Pastores primi apud suos habentur, non fuerunt per manus impositionem à veris Pastoribus ordinati. Nam si secus, à quibus obsecro? à suisne? an à nostris? non à suis, ipsi enim sunt primi, neque enim ante Lutherum vlli fuerunt Lutherani, neque ante Zvinglium Zvingliani, neque ante Calvinum Calvinistæ, qui eos Pastores ordinare possent. Non item à nostris, siquidem in Ecclesia Catholica, vnde recesserunt, neque Lutherus, neque Zvinglius, neque Calvinus Episcopi fuerunt, sed tantum Presbyteri. Porro Presbyteri, qui Caluino Ministri sunt, nõ Pastores, non habent ordinandi potestatem: *Quid facit, inquit Hieronymus in epistola ad Euagrium, excepta ordinatione Episcopus, quod Presbyter non faciat?* Et Calvinus Hieronymo subscribens paulò antè dixit, à solis Pastoribus, id est, Episcopis Ministros ordinari.

Adde etiam, quòd ordinationem Catholicam aduersarij nihili faciunt; sic enim Calvinus de nostra ordinatione loquitur lib. 4. Instit. cap. 5. §. 3. *Ordinatio autè nihil aliud est, quàm merù ludibrium.* Et Martinus Kemnitius loco notato, non magis ratas esse contendit hoc tempore Catholicorum Episcoporum ordinationes, quàm olim fuisse Apostolicis temporibus Annæ & Caiphæ Pontificum Iudæorum.

Quod si primi illi aduersariorum Episcopi & Pastores, veri Pastores & Episcopi nõ fuerunt, certè nec secundi, nec tertij, nec ceteri, qui primis illis successerunt. At Ecclesia sine Episcopis & Pastoribus esse non potest, vt idem Calvinus verè affirmat lib. 4. Instit. cap. 3. §. 4. *Sequuntur, inquit, Pastores & Doctores, quibus carere nunquã potest Ecclesia.* Hæc ille. Est enim

enim Ecclesia, vt S. Cyprianus eam definit in epist. 9. libro 4. plebs Episcopo adunata, & Pastori suo grex adherens. Sequitur igitur, vt aduersarij, qui veros Episcopos & Pastores non habent, neque veram Ecclesiam habeant.

Hoc argumento S. HIERONYMVS in Dialogo aduersus Lucifer. Hilarium quendam hæresiarcham apertissimè confutauit: *Hilarius*, inquit, cum Diaconus de Ecclesia recesserit, solusq; et putat, turba sit mundi: neq; Eucharistia conficere potest, Episcopos & Presbyteros non habens, neque Baptisma sine Eucharistia tradere; & cum iam homo mortuus sit, cum homine pariter interit & secta, quia post se nullum Clericum Diaconus potuit ordinare, Ecclesia autem non est qua non habet Sacerdotes.

Vnum duntaxat effugium inuenit Calvinus; scribit enim lib. 4. Instit. cap. 3. §. 4. Ecclesia constituta, non nisi à Pastoribus Pastores ordinandos esse. At cum Ecclesia vel primum constituitur, vel iterum renouatur, ac restituitur, solere Deum extraordinario modo excitare Apostolos, & Euangelistas, in quorum numero se & Lutherum sine dubio vult haberi: *Quanquam*, inquit, non nego, quin Apostolos postea quoq; vel saltem eorum loco Euangelistas interdum excitavit Deus, & nostro tempore factum est, talibus enim, qui Ecclesiam ab Antichristi defectione reducerent, opus fuit: munus tamè ipsum nihilominus extraordinarium appello, quia in Ecclesiis ritè constitutis locum non habet. Sed hoc miserum est per fugium: nam Ecclesia semel à Christo bene constituta non potest ruere, ne deficere ad Antichristum, cum non sit fundata super arenam, sed supra firmam petram, Matth. 16. quocirca non eget nouis Apostolis, & architectis.

Deinde, si Lutherus, & Calvinus noui Apostoli fuissent, venissent omnino cum signis, & miraculis Apostolorum, sic enim veri Christi Apostoli legationem suam probauerunt. Alioqui cur potius Lutherum recipiemus, quàm Manichæum? Calvinum, quàm Arium? Eodem enim modo omnes venerunt. Adde, quod primi Apostoli omnes per impositionem manuum ordinati fuerunt, Petrus quidem à Christo, ceteri à Petro, vt Ioannes de Turcremata ostendit lib. 2. cap. 32. & nos in 1. lib. de Pontifice, cap. 23. docuimus, dum S. Petri prærogatiuas enumerarem.